

Synoda
2021
2023

Za synodálnu Cirkev
spoločenstvo | spoluúčasť | misia

Manuál o synode pre kňazov

V sobotu 9. októbra 2021 otvoril pápež František Biskupskú synodu, venovanú téme synodality Cirkvi. Kľúčové slová synody sú: **spoločenstvo, participácia (spolu-účasť) a misia.**

„Synoda“ je staré, v Tradícii Cirkvi veľmi ctihodné slovo, ktoré pochádza zo starého gréckeho slova – z predpony σύν („s-“) a podstatného mena ὁδός („cesta“). Označuje tak cestu, ktorou spoločne kráča Boží ľud. Rovnako odkazuje aj na Pána Ježiša, ktorý sa predstavuje ako „cesta, pravda a život“ (Jn 14, 6), a na skutočnosť, že kresťania boli v začiatkoch jeho nasledovania nazývaní „stúpenkami Cesty“.

Slovo synoda sa teda dá najjednoduchšie preložiť ako **kráčanie spolu**. Cirkev je pozvaná kráčať tak, **aby celý Boží ľud spoločne počúval, čo Duch Svätý hovorí Cirkvi. Hlavným aktérom synody je Duch Svätý.**

Zvolaním synody o synodalite chce Svätý Otec zapojiť do tohto spoločného kráčania celý Boží ľud – čiže všetkých nás. Chce, aby sa na tomto procese vzájomného počúvania nezúčastňovali len biskupi v Ríme, ale všetci. Chce vypočuť každý názor, chce **čo najväčšiemu počtu ľudí ponúknuť** ozajstnú synodálnu skúsenosť **vzájomného počúvania a spoločného putovania** pod vedením Ducha Svätého. Preto nás pozýva všetkých, aby sme sa do nej zapojili. No nechce ponúknuť len dočasnú alebo jednorazovú skúsenosť, ale **ponúka celému Božiemu ľudu príležitosť učiť sa kráčať spoločne (spoločenstvo), uvedomiť si našu zodpovednosť za Cirkev (spoluúčasť) a spolu rozlišovať k čomu sme pozvaní (misia).**

Čo je cieľom synody?

- * **POČÚVAŤ:** počúvať Božie Slovo, počúvať sa navzájom; počúvať Ducha Svätého – aby celý Boží ľud spoločne počúval, čo Duch Svätý hovorí Cirkvi.
- * **PARTIČIPOVAŤ:** Synoda má počínajúc zdola zapájať všetkých do oduševnenej a stelesnenej práce. Máme príležitosť stať sa Cirkvou blízkosti.
- * **ROZLIŠOVAŤ:** Synoda je cestou skutočného duchovného rozlišovania, na ktorú sa nepodujímame preto, aby sme dali krásny obraz o nás samých, ale aby sme lepšie spolupracovali na Božom konaní v dejinách, aby prijaté rozhodnutia boli pre dobro všetkých.
- * **OBNOVIŤ:** Cieľom synody je taktiež podporiť nový spôsob prežívania spoločnosti, spoluúčasti a misie Cirkvi, ponúknuť skúsenosť vzájomného počúvania a spoločného putovania. Synoda môže vdychnúť nový život synodálnym inštitúciám, môže spustiť oživenie alebo založenie pastoračných rád alebo novej služby vo farnosti.
- * **VYJSŤ NA PERIFÉRIE:** Synoda je proces a má hlboký misijný rozmer. Jeho cieľom je umožniť Cirkvi lepšie svedčiť o evanjeliu, najmä s tými, ktorí žijú na duchovných, sociálnych, ekonomických, politických, geografických a existenčných perifériách nášho sveta.

Cieľom synody nie je preťažovať diecézy a farnosti, ale skôr integrovať synodálny proces do života miestnej Cirkvi tvorivými spôsobmi. **Synodalitou sa nezavádza nič nového.** Ona je prítomná v celých dejinách Cirkvi. Aj Ježišove verejné účinkovanie, jeho ohlasovanie je synodálne – kráča s ľuďmi, kráča s apoštolmi, počúva ich a pomáha im načúvať Duchu Svätému, aby vedeli rozlišovať a potom konať. Tento spôsob spoločného rozlišovania a rozhodovania vidieť veľmi dobre aj v Skutkoch apoštolov. Aby sme teda dobre pochopili synodalitu, sme pozvaní rozjímať nad tým ako učí Ježiš a ako apoštoli spolurozhodujú.

Konkrétne prejavy synodality: kňazské rekolekcie, kňazská rada (poradný zbor biskupa zložený z kňazov), **pastoračná rada** (poradný zbor farára zložený z farníkov), **rehoľné kapituly** (zhromaždenie členov vedenia rehole). **Vo farnosti** môžu mať skúsenosť so synodalitou napr. farské spoločnosti, stretnutia, skupinky, ružencové bratrstvá, Modlitby matiek a i. Je dobré ich podporovať a sprevádzať.

V dejinách Cirkvi sa vplyvom rôznych okolností dostávala synodalita do ústria. Teraz sme pozvaní nanovo objaviť tento podstatný prvok Cirkvi. Synodalita je totiž štýl a spôsob, akým Cirkev prežíva svoje poslanie vo svete.

Ako bude konkrétne prebiehať synodálne kráčanie?

Synodálne stretnutia budú prebiehať v malých skupinkách (max. 10 ľudí), ktoré budú moderovať moderátori. Obsahom týchto stretnutí bude rozhovor (rozmýšľanie, zdieľanie) nad niektorou z desiatich tém, ktoré Svätý Otec pre synodu určil. Témy nájdete na: <https://synoda.abuba.sk/10-tematickych-oblasti/>.

Odporúčame urobiť synodálne konzultácie napríklad v takejto postupnosti:

1. homogénne skupinky: synodalita s tými, ktorí sú v (prirodzených) spoločenstvách, alebo ich poznáme zo života vo farnosti;
2. heterogénne skupinky: ľudí zo skupiniek, komunit premiešať, napr. stretnutie zástupcov jednotlivých skupín či spoločenstiev;
3. pozvať ľudí z periférií.

Na stretnutiach sa môžete **oprieť** napríklad o tieto **úryvky z Písma**: Lk 17, 11-19 (o desiatich malomocných); Lk 24, 13-35 (o emauzských učeníkoch); Mk 4, 36-41 (o búrke na mori); Mk 10, 46-52 (o slepom Bartimejovi); 1 Kor 12, 4-2 (o daroch v spoločenstve). Podnety na rozmýšľanie nájdete na: synoda.abuba.sk.

Základná otázka, ktorá nás inšpiruje a vedie, je:

Ako sa uskutočňuje toto „spoločné kráčanie“ dnes v našej miestnej cirkvi?

Aké kroky nás Duch vyzýva urobiť, aby sme rástli v našom „spoločnom kráčaní“?

Metódou synodálneho procesu je počúvanie, cieľom rozlišovanie a cestou – spoluúčasť.

Čo môže urobiť kňaz?

Informovať veriacich o synodalite a jej význame **v rámci vysvetľovania Božieho slova pri sv. omši alebo pri katechézach, adoráciách alebo iných príležitostiach**, informovať **častejšie v oznamoch** (o registrácii farnosti, o farskom koordinátorovi), poskytnúť informácie na nástenke, na webe farnosti alebo sociálnej sieti, vo forme letákov v kostole. Pripravovať atmosféru pred konkrétnymi pozvaniami, ktoré sa časom poskytnú v miestnom spoločenstve.

Čo má byť výstupom zo synodálnych stretnutí?

Ak zo synodálneho stretnutia vstúpi podnety, ktoré by ste chceli zapísať, je to veľmi dobré a budeme Vám za to vďační. Vzor zápisnice sme pre Vás pripravili. Ak by Vám zo stretnutia nevzišlo nič, čo by ste chceli zapísať, ale pomohlo to Vám, Vašmu spoločenstvu, priviedlo Vás to k hlbšiemu spoločenstvu s Bohom a medzi Vami navzájom alebo k novej službe, potom to malo zmysel a synoda splnila svoje poslanie. Ak zaznie z Ducha Svätého niečo, čo by mohlo presahovať Vašu komunitu a byť inšpiráciou pre ďalších ľudí alebo cirkevnú hierarchiu, zapíšte to, prosím, a pošlite arcidiecéznemu synodálnemu tímu.

Synoda je proces, cesta, ktorej cieľom nie je produkovať dokumenty alebo zisťovať väčšinový názor. Boh nás pozýva k vznešenejším cieľom: dať vypučať snom, **vzbudiť prorocktvá a videnia, dať rozkvitnúť nádejám, podnietiť dôveru, obviazať rany, previazať vzťahy, učiť sa jeden od druhého; zahriať srdcia, navrátiť silu rukám... prostredníctvom Božieho Slova premeniť kresťanov** zo sklamaných, znechutených, ustráchaných, ľahostajných a do seba uzavretých ľudí **na učeníkov, misionárov, horiacich ohňom lásky a živej viery, zapálených pre evanjelizáciu, so zmyslom pre spoločenstvo, s kultúrnou silou schopnou premieňať spoločnosť, svet, ktorý sa zmieta v slepých uličkách individualizmu.**

V tejto chvíli Vás povzbudzujeme, aby ste **pozvali Vašich farníkov, ľudí z Vašich spoločenstiev do synodálneho procesu**. Ak máte vo farnosti ľudí, ktorí by sa chceli zapojiť do farských synodálnych konzultácií aktívne, to znamená ako moderátori skupiniek, nech sa ohlásia u svojho kňaza alebo koordinátora.

Moderátorom stretnutí bude ponúknuté **online školenie - webinar v sobotu 12. februára 2022**, na ktorý dostanú link od Vás (svojho kňaza) a/alebo (farského) koordinátora.

Pri stretnutí sa vyhnite týmto nástrahám:

1. Pokušeniú chcieť viesť tento proces svojou cestou, namiesto toho, aby nás viedol Boh.
2. Pokušeniú sústrediť sa na seba a svoje bezprostredné starosti, vidieť len „problémy“.
3. Pokušeniú konfliktu a rozdelenia.
4. Pokušeniú považovať synodu za akýsi parlament. Nesmieme si zamieňať synodalitu s „politickým bojom“, v ktorom jedna strana musí poraziť druhú, aby mohla vládnuť. Je to v rozpore s duchom synodalitu.
5. Pokušeniú počúvať len tých, ktorí sú už zapojení do aktivít Cirkvi. Počúvajme všetkých, aj tých, ktorí sú zvyčajne ticho.